Er dyrlæger dyrenes advokater i dagens Danmark?

METTE VAARST · FORSKER
AARHUS UNIVERSITET

Da jeg var på ruskursus i 1983 deltog jeg i gruppediskussioner om, hvorvidt dyrlæger skal være »dyrenes eller ejernes advokater« – spændende diskussion for en ganske ny dyrlægestuderende. Nu knapt 3 årtier senere og med mindst 2 årtiers erfaring med møder med landbrug, dyr, landmænd og menneskerne omkring dem tænker jeg, at spørgsmålet er mindst lige så relevant nu som dengang - i hvert fald når det drejer sig om vores landbrugsdyr.

Vi lever og arbejder med et landbrug med færre og færre mennesketimer per dyr, og hvor bankerne i høj grad er advokater for landmændenes pengepung. Et godt liv for et dyr handler om meget mere end at undgå skuldersår og andre skrammer, eller prøve at fintune dem igennem et liv som skal overleves indtil slagtning. Vi er forbrugere, borgere OG dyrlæger i et samfund, hvor mad – og dermed de dyr, som lægger liv til - tilsyneladende ikke værdsættes: Det skal gerne være billigst muligt, og samtidig lader vi godt en tredjedel af produceret mad gå til spilde. Set fra en etisk og ressourcemæssig vinkel er det dybt tragisk at lade en kylling gå til spilde, især når den har levet et fuldstændig miserabelt liv, netop fordi den skulle være så billig. Hvad er vores rolle som dyrlæger i den sammenhæng, fra den dag, hvor vi har afgivet vores dyrlægeløfte?

Den danske dyrlægestand er stadigvæk professionelt involveret i hele husdyr- og fødevareproduktionskæden og har derfor vægt, når der skal tales. Kunne det ikke være passende med vores professionelle baggrund at rådgive om, hvordan man kan indrette et system til at leve op til dyrenes behov, frem for at beskære dyrene til at kunne (over)leve i et meget restriktivt system? Med de nye obligatoriske sundhedsrådgivningsordninger interagerer vi direkte i mange besætninger, hyppigere og mere intenst end nogen anden. Er vi bare »produktions-smoothere«? Vi kan jo også vælge at tale for og rådgive om radikale forbedringer for dyrene?

Spørgsmålet er, om vi bliver tilstrækkeligt klædt på til det fra vores uddannelse, hvilket jo i sig selv er en relevant debat? Jeg synes, at det er på tide, at vi indadtil som dyrlæger debatterer vores rolle i dagens landbrug, især vores rolle som »dyrenes advokater«. Udadtil har vi også en rolle: At hjælpe landbruget med at råbe vagt i gevær. Det er jo ikke landmændene, som har opfundet de forhold og det pres, som dagens produktionssystemer skaber for vore landbrugsdyr. Vi kan – og jeg synes at vi skal - bruge vores professionelle viden til at tale for et landbrug, som oprigtigt tilgodeser dyrenes behov. Som dyrlæger kan vi påtage os en rolle som dyrenes advokater overfor forbrugere, borgere og politikere, og dermed bidrage til at give dem liv, som er værd at leve.

Den faglige klumme

Den faglige klumme er en fast kommentarrubrik med noget på hjertet om et aktuelt emne i et veterinærfagligt perspektiv. I 2012 går klummen på skift hos: **Else Enemark**, veterinærchef, Fødevarestyrelsen · **Mads Krogsgaard Thomsen**, koncerndirektør, Novo Nordisk · **Peter Sandøe**, professor, KU SUND og formand for Det Dyreetiske Råd **Anja Holm**, Lægemiddelstyrelsen og formand CVMP · **Jørgen Schlundt**, institutdirektør, DTU Fødevareinstituttet · **Mette Vaarst**, forsker Aarhus Universitet · **René Ipsen**, direktør, Karlslunde Dyrehospital · **Jens Munk Ebbesen**, direktør for Fødevaresikkerhed og veterinære forhold, Landbrug & Fødevarer